

רע"פ 7362/14 - גאסר אבו ריא נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 7362/14

לפני: כבוד השופט ח' מלצר

המבקש: גאסר אבו ריא

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי חיפה מתאריך 02.10.2014 (כב' השופטים: י' גריל, ב' בר-זיו, כ' סעב) ב-עפ"ג 15431-07-14

בשם המבקש: עו"ד איימן אבוריא

החלטה

1. לפני בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי הנכבד חיפה (כב' השופטים: י' גריל, ב' בר-זיו, כ' סעב) מתאריך 2.10.2014 ב-עפ"ג 15431-07-14, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על פסק דינו של בית משפט השלום הנכבד בעכו (כב' השופט ג' טנוס) מתאריך 16.6.2014 ב-ת"פ 34679-03-11.

לצד הבקשה למתן רשות ערעור הגיש המבקש גם בקשה לעיכוב ביצוע גזר הדין.

להלן אביא הנתונים הנדרשים להכרעה.

2. המבקש הורשע, לאחר הליכי שמיעת ראיות, בעבירות של פריצה לרכב במטרה לגנוב בצוותא, וגניבה מרכב בצוותא. על פי עובדות כתב האישום, המבקש התפרץ בצוותא עם אחר למשאית שהובילה טובין וגנב מתוכה 7 שעונים ו-3 זוגות נעליים.

3. בית משפט השלום הנכבד ביסס את הרשעתו של המבקש בעיקר על התשתית העובדתית הבאה:

(א) מצלמות אבטחה הבחינו ברכב טנדר מסוג מיצובישי בצבע לבן עם שריטות ו"טסה" אחת שחסרה בגלגל האחורי עוצר ליד המשאית וממנו יורד מי שנחשד להיות שותפו של המבקש בביצוע העבירה (להלן: השותף) כשהוא פותח את הדלת של המשאית, לוקח מתוכה סחורה (שני קרטונים) ומעמיס אותה על הטנדר. מצלמות אחרות המותקנות באותו מתחם הבחינו בשותף כשהוא עובר יחד עם המבקש במקום אחר בזמן שהשניים משוחחים ביניהם.

(ב) נמצא כי המבקש מחזיק ונוהג בטנדר הזהה במאפייניו לטנדר שהיה מעורב בגניבה.

(ג) ארבעה ימים לאחר האירוע המתואר נמצאו בדירתו של המבקש חלק מן הפריטים שנגנבו מן המשאית. בנסיבות אלה החיל בית המשפט את "החזקה התכופה", לפיה אדם שנמצאים ברשותו טובין גנובים זמן קצר לאחר שנגנבו יוחזק כמי שגנב אותם, או למצער קיבל אותם לרשותו בידעו שהם גנובים, אלא אם כן יוכיח אחרת.

(ד) גירסתו של המבקש עוררה קשיים ולא נמצאה אמינה, בין היתר משום שהמבקש טען שלא היה לו כל קשר עם השותף, בעוד שראיות אחרות הצביעו על קשר המתקיים בין המבקש לשותף.

4. בתאריך 16.6.2014, השית בית משפט השלום הנכבד על המבקש את העונשים הבאים: 6 חודשי מאסר בפועל, אשר ירוצו בדרך של עבודות שירות; 6 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 3,000 ש"ח. בנוסף הוטל על המבקש לפצות את המתלונן בסך של 1,500 ש"ח.

5. המבקש הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי הנכבד הן כנגד הכרעת הדין והן כנגד גזר הדין. שופטי ההרכב בבית המשפט המחוזי הנכבד קבעו כי מדובר בערעור סרק (והם אף ציינו זאת בפני ב"כ המערער בפתח הדיון שנערך בפניהם). בית המשפט קמא הנכבד הוסיף כי כל טענה שנטענה על ידי ב"כ המערער בהודעת הערעור זכתה למענה הולם בפסק דינו של בית משפט השלום הנכבד. בסיכומו של דבר בית המשפט קמא הנכבד דחה את ערעורו של המבקש, תוך שהוא מנמק את קביעותיו ומתייחס לכל אחת מטענותיו של המבקש.

טענות המבקש

6. המבקש חוזר בבקשתו על טענות שטען הן בפני בית משפט השלום הנכבד והן בפני בית המשפט המחוזי הנכבד. המבקש מעלה מספר טענות הנוגעות לעניינים שבעובדה, אשר נבחנו כאמור, על ידי הערכאות הקודמות ואין בהן כדי להעניק רשות ערעור. אולם, המבקש טוען עוד, כי מאחר והפריטים הגנובים נמצאו בביתו 4 ימים ממועד הגניבה אין להחיל בנסיבות עניינו את "החזקה התכופה". לגישת המבקש, סוגיה זו מעלה שאלה עקרונית אשר יש בה כדי להצדיק מתן רשות ערעור. לבסוף, טוען המבקש - באופן לקוני, וללא פירוט - כי העונש שהושת עליו חורג באופן קיצוני ממדרג הענישה בסוג העבירות שבהן הורשע.

דיון והכרעה

7. לאחר שעיינתי בבקשה ובחומר שצורף לה הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להידחות, כפי שאנמק מיד.

8. הלכה היא כי רשות ערעור "בגלגול שלישי" תנתן רק במקרים שבהם מתעוררת שאלה בעלת חשיבות משפטית, החורגת מעניינם של הצדדים הישירים להליך (ראו: ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982) (להלן: הלכת חניון חיפה); רע"פ 4515/07 אבו שנב נ' מדינת ישראל (17.10.2007) (להלן: עניין אבו שנב)), או במקרים שמתגלה בהם אי-צדק בולט, או מתעורר חשש כי נגרם למבקש עיוות-דין (עיינו: רע"פ 6487/12 דביר נ' מדינת ישראל (15.7.2013)). זאת ועוד: במקרים שבהם הבקשה מתייחסת רק לחומרת העונש, ההלכה היא שרשות ערעור תינתן רק במקרים נדירים במיוחד, שבהם ניכרת סטייה משמעותית ממדיניות הענישה המקובלת, או הראויה, בהתאם לנסיבות הענין (ראו למשל: רע"פ 3929/09 דהן נ' מדינת ישראל (16.08.2009)).

9. כאמור, רוב טענותיו של המבקש הן בענין הכרעת הדין והן בענין גזר הדין, אינן מעלות כל שאלה עקרונית, אף לגישתו, והמבקש לא הצליח להראות כי בפסקי הדין המנומקים של הערכאות הקודמות יש משום עיוות דין שבכוחו להביא למתן רשות ערעור.

10. גם טענתו של המבקש בענין "החזקה התכופה" לא מעלה שאלה עקרונית לשיטתי. כפי שהזכיר בית המשפט קמא הנכבד בפסק דינו, ב-ע"פ 8584/13 שטארה נ' מדינת ישראל (30.6.2014) נפסק בפיסקאות 22-25 כדלקמן:

"החזקה התכופה היא חזקה עובדתית המבוססת על ניסיון החיים. על-פיה, אדם שנמצאים ברשותו טובין גנובים זמן קצר לאחר שנגנבו (היינו, בתכוף לאחר הגניבה) יוחזק כמי שגנב אותם או למצער קיבל אותם לרשותו בידועו שהם גנובים. זוהי חזקה הניתנת לסתירה, ונבחנת בהתאם למכלול נסיבות הענין. הנאשם יכול להפריכה על-ידי הצעת הסברים חלופיים להימצאותם של הטובין הגנובים בידי (ראו: אליהו הרנון דיני ראיות חלק ראשון 194 (1970)). ראו עוד: ע"פ

103/50 פרידמן נ' היועץ המשפטי לממשלת ישראל, פ"ד ה 159 (1951); ע"פ 100/53 לוי נ' היועץ המשפטי לממשלת ישראל, פ"ד ז 984 (1953); ע"פ 15/78 ביבס נ' מדינת ישראל, פ"ד לב(3) 64, 81-79 (1978); ע"פ 5492/11 אלרחמן נ' מדינת ישראל, בפסקאות 18-19 (5.8.2012)... אין ספק שהמקרים ה"קלאסיים" של החלת החזקה התכופה נסבים על מצבים שבהם אדם נתפס "על חם" זמן קצר ביותר לאחר אירוע הגניבה כאשר הטובין הגנובים הם ברשותו. ככל שפרק הזמן שחלף מאז הגניבה ועד לרגע תפיסתם של הטובין הגנובים ברשותו של החשוד קצר יותר כך מתחזקת החזקה כי היו לו יד ורגל בעבירות שנעשו בהם... כמובן, ההכרעה בשאלה מה "חשב ל"תכוף" תלויה במכלול נסיבות העניין, ובהן טיבם וכמותם של הטובין שנגנבו, היינו האם אלה הם טובין שהמעבר שלהם מאדם לחברו הוא קל ופשוט יחסית; האם אלה טובין שלהם שימוש פונקציונאלי המחזק את ההנחה שנמסרו לאחר לצורך שימוש (כגון ספרים שמקובל להשאילם לידידים); אופן ביצוע העבירה; הראיות הנוספות בתיק; ומכלול הנסיבות האחרות (ראו והשוו: ע"פ 895/09 פינטו נ' מדינת ישראל, בפסקה 6 (22.3.2010))."

(ההדגשות שלי - ח"מ)

כפי שעולה מן המובא לעיל, התשובה לשאלה מה יוגדר "תכוף" לעניין החזקה התכופה, קשורה בטבורה בנסיבות המקרה הפרטני, וכפופה לשיקול הדעת של בית המשפט הדין בעניין. משכך, אין בשאלה האם סמיכות הזמנים של 4 ימים בנסיבות המקרה של המבקש, עונה על התנאים הנדרשים להחלת "החזקה התכופה" - משום שאלה עקרונית החורגת מעניינו המסוים. מעבר לכך, לאחר שעיינתי בנימוקי בית המשפט קמא הנכבד הנני סבור כי בנסיבות, הימצאותם של הפריטים הגנובים בבית המבקש אכן מלמדת שהיה לו יד בעבירת הגניבה.

11. נוכח כל האמור לעיל - הבקשה נדחית ועימה נדחית גם הבקשה לעיכוב ביצוע. המבקש יתייצב איפוא לריצוי עבודות השירות, במקום ובזמן שקבע בית המשפט המחוזי הנכבד.

ניתנה היום, י"א בחשון התשע"ה (4.11.2014).

שׁוֹפֵט